

Академічні ліцеї області

Сім академічних ліцеїв створили на Дніпропетровщині. Так упроваджують нову систему освіти. Вона діятиме з 1 вересня 2024 року. Замість середніх шкіл будуть початкові, гімназійні та ліцеї.

Академічний ліцей – новий формат старшої школи. Тут поглиблено вивчатимуть профільні предмети: соціально-гуманітарні, природничо-математичні, технологічні. Вступити до ліцею можна буде за конкурсом.

На новий формат вже перейшли сім санаторних шкіл – у Кривому Розі, Дніпрі та Нікополі. Нині вони обирають профілі й формують педколективи.

Квіти у Юр'євській школі

Осучаснену Юр'євську опорну школу вщерть прикрасили квітами. Учні та вчителі зібрали колекцію з понад 500 рослин.

Ідея прикрасити школу квітами виникла після завершення її реконструкції. Заклад привели до ладу вперше за півстоліття – ремонт Дніпропетровська ОДА завершила у вересні 2017 р.

«Після ремонту захотілося якось прикрасити кабінети, оживити їх. Оголосили флешмоб «Подаруймо квітку школі». Я сама принесла понад півсотні горщиків з рослинами», – розповіла директор школи Любов Бакай.

Квітами прикрасили класи та кабінети. Оживили і коридори, їдальню. Місця для рослин «не знайшлося» лише у спортивній залі.

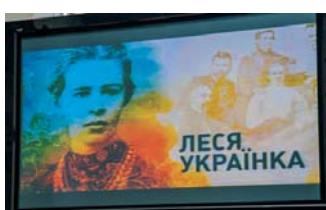
Нові надходження

У 2021-му бібліотеки Дніпропетровщини отримали понад 18 тисяч нових книжок. Фонди оновили 26 книгосховищ області. На це держава виділила майже 2,3 млн грн.

«Бібліотеки отримали твори сучасних українських письменників, україномовні переклади зарубіжних авторів, новинки галузевої літератури. Понад 800 назв від 62 видавництв», – зазначили в управлінні культури, національностей та релігій Дніпропетровської ОДА.

Про відомі та нові аспекти творчості Лесі Українки

До 150-річчя з дня народження Лесі Українки у Дніпропетровській ОДА організували творчу зустріч. Громадські активісти говорили про життя та творчість видатної поетеси і письменниці, декламували вірші.

За «круглим столом» зібралися представники облдержадміністрації та громадських організацій, науковці, письменники.

Говорили про роль Лесі Українки в розвитку культури країни та державотворенні. Про поезію та кохання в житті письменниці. Про відомі та нові аспекти її творчості.

Серед інших тем – діяльність родини Косачів на Катеринославщині. Йшлося й про знайомство Лесі Українки та Дмитра Яворницького.

«Шевченківські дні»

Урочистості з нагоди 207-річчя Великого Кобзаря у Дніпрі відбулися біля пам'ятника молодому Тарасу Шевченку.

Тарас Шевченко – символ українського духу і волі.

«Для кожного свідомого українця Тарас Григорович Шевченко не тільки видатний поет, а й символ нації, справжній патріот. Минають роки, а його твори актуальні і нині. Сила Кобзаревого слова доляє кордони», – підкреслив перший заступник голови Дніпропетровської ОДА Володимир Орлов.

Покласти квіти прийшли представники обласної та міської влади, громадськість.

«Щороку приходжу 9 березня до пам'ятника. Дуже поважаю Шевченка. Йому стільки довелося пережити», – сказала дніпрянка Марія Кривонос.

«Пам'ятаю, як наприкінці 80-х із мамою ходили сюди. Брали із собою жовто-блакитні працпорти. У нас в родині Шевченка дуже шанували. Його портрет висів над письмовим столом. І слова: «І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь», – поділився мешканець Дніпра Микола Береславський.

«Маємо пам'ятати про Великого Кобзаря і шанувати його творчість у сім'ї. Мої діти знають і цінують нашого генія», – розповіла дніпрянка Лідія Бабіч. – «Минають дні, минають роки. Живуть шевченківські слова...»

«Шевченківські дні» традиційно проходять на Дніпропетровщині 9 та 10 березня. У ці дні шанувальники творчості поета декламують його вірші, співають пісні, відвідують вистави.

Просвітницькі акції до «Шевченківських днів» відбулися в обласних закладах освіти. У Дніпропетровському національному історичному музеї підготували тематичні експозиції. В обласній науковій бібліотеці – літературний квест «Шевченко знаний і незнаний». А у Дніпровському національному академічному театрі ім. Т. Шевченка – вистава-концерт «Бал».

шався лише на сувенірах. А «жив» в інтер'єрах і на фасадах будинків, у книгах та малюнках», – сказала заслужений майстер народної творчості України Тетяна Гарькова.

У філармонії виступили студенти консерваторії та мистецьких коледжів області.

«Мова та культура – наш спадок. Маємо оберегати її та передавати наступним поколінням. Без цього втратимо свою самобутність», – зазначила студентка коледжу культури та мистецтв Альона Биковська.

Міжнародний день рідної мови відзначають щороку, 21 лютого.

На Дніпропетровщині відзначили день рідної мови. Організували у філармонії концерт.

«Концерти проводимо не вперше – це вже традиція. Такі зустрічі об'єднують. Дорослих і молодь, представників різних національностей і релігій. Переконані, що мова, яку розуміють всі – це мова мистецтва», – сказала заступниця

начальниці управління культури, національностей і релігій Дніпропетровської ОДА Світлана Світлична.

Дло уваги глядачів представили народні та сучасні пісні, танці, вірші і гуморески. А ще провели майстер-клас з Петриківського розпису. Опанувати народне мистецтво могли всі охочі.

«Петриківський розпис – унікальне мистецтво. Моя мета, як викладача – аби він не зали-

Лютий**Проведено:**

До 20 – з метою забезпечення належної організації заходів з увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні, які загинули, захищаючи ідеали демократії, відстоюючи права і свободи людини, європейське майбутнє України в закладах середньої, позашкільної освіти проведені інформаційно-просвітницькі заходи;

24 – засідання Дніпропетровської регіональної експертної ради з питання ліцензування та атестації закладів освіти;

25 – засідання та вибори до Ради студентів області при облдержадміністрації представників закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти області;

До 25 – заходи з відзначення 150-річчя від дня народження Лесі Українки у закладах освіти області.

Взято участь:

1 – у інформаційній сесії щодо проведення моніторингу діяльності навчально-практичних центрів за 2020 рік;

5 – в ефірі на телеканалі «Відкритий» на тему «Студентське самоврядування та підтримка молодих вчених Дніпропетровської області»;

8 – у засіданні Ради ректорів закладів вищої освіти області;

11 – у II Всеукраїнському форумі «Соціально-психологічні та правові аспекти протидії насильству в освітніх закладах», організатором якого є Дніпровський гуманітарний університет;

18 – у засіданні Ради директорів закладів фахової передвищої освіти області;

24 – у регіональному науково-практичному онлайн-семінарі «Міжнародні та державні гранти й дослідницькі проекти від ідеї до реалізації: практика, досвід, перспективи»;

25 – у веб-конференції з питань реєстрації випускників закладів освіти для участі у ЗНО 2021.

Олексій ПОЛТОРАЦЬКИЙ,
директор департаменту
освіти і науки ОДА

Обладнання для кабінетів і STEM-лабораторій

Заклади освіти Дніпропетровщини отримали подарунки від держави. Це – оснащення для 25 кабінетів хімії, по 24 – фізики та біології, 5 STEM-лабораторій. Учителі пройшли навчання та вже працюють із новим обладнанням.

Новомосковська школа № 6 отримала кабінет біології.

«Гадаю, це обладнання дасть поштовх для нових досягнень школярів у ЗНО, олімпіадах і наукових дослідженнях», – сказав директор СЗШ № 6 Олександр Коба.

У комплекті – електронні цифрові мікроскопи, інтерактивна дошка, комп’ютер для вчителя і ноутбуки для дітей. А ще – макети будови клітин і органів.

«Що таке біологія? Це наука про життя. За допомогою таблиць усе не

поясниш. Тепер можу показати дітям, що таке коронарні судини чи аорта. Чим відрізняється вена від артерії. Що таке хромосоми і ДНК», – розповіла вчителька біології Ліана Гребцова.

«Дуже сподобався кабінет. Вразили мікроскопи! Зможемо докладніше вивчати біологію. Дивиться на велику екрані презентації, картинки, таблиці. Уроки стануть цікавішими», – поділилась враженнями учениця 8 класу Новомосковської школи № 6 Вероніка М’ясоїд.

Із новим кабінетом хімії тепер Новомосковська школа № 18.

«Хімія – це така наука, яку вивчають «на пальцях» або за зображеннями, дуже важко. Потрібно бачити і відчувати. Тепер у нас є колекція моделей будови атомів. Маємо вдосталь реактивів для дослідів. Дітям цікаво працювати з інтерактивною дошкою, вони хочуть усе випробувати», – сказала вчителька хімії СЗШ № 18 Ірина Ковальова.

З держбюджету на оснащення шкільних кабінетів області виділили понад 58,5 млн грн.

Обухівський дитсадок номінували на премію ЄС

Збудований Дніпропетровською ОДА дитсадок побореться за престижну премію у галузі сучасної архітектури. Його номінували самі організатори конкурсу Mies van der Rohe Award. Загалом в українських містах відбрали 13 будівель із «родзинками».

«Зведеній «з нуля» дитсадок в Обухівці запрацював у жовтні 2018 року. Він розрахований на 115 малюків, – зазначила заступниця голови облдержадміністрації Ольга Горб. – Проектувальники поєднали у двоповерховій будівлі цікаві архітектурні рішення та новітні технології. Максимальне енергозбереження –

завдяки втіленню ідеї «орієнтації за Сонцем».

У будівлі дитячі кімнати вітражами «дивляться» на південь. Там завжди досить сонячно. Влітку не спекотно. Від перегріву захищають наїві на фасаді. Сонячні панелі на даху – додаткове заощадження енергоспоживання.

При відборі об’єктів на премію фахівці конкурсу враховують архітектурні рішення та користь для громади, підкреслив архітектор дитсадка Олексій Валентіров. Естетика – на другому плані.

«У проектуванні врахували також елементи сучасної європейської архітектури, і традиції

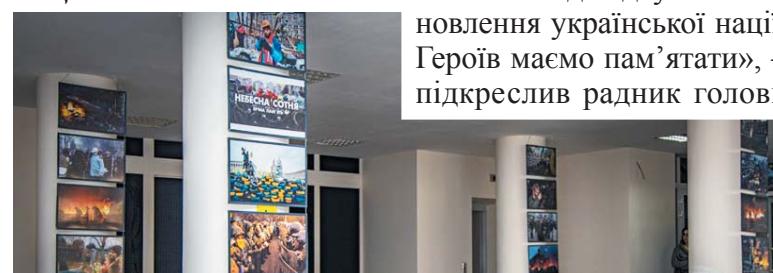

модернізму. Намагалися стерти межу між приміщенням і довкіллям. Чудово «жити в саду», та при цьому за будь-якої погоди почуватися в комфорті. Такий ефект досягнуто завдяки великим вікнам від підлоги до стелі», – сказав Олексій Валентіров.

Цьогоріч на премію Європейського Союзу в галузі сучасної архітектури Mies van der Rohe Award претендують 449 споруд – із 41 країни світу. Україну представлять 13. Із Києва, Львова, Харкова, Обухівки. П’ятьох фіналістів визначать протягом року.

Події холодного лютого 2014-го – у світлинах

Фотовиставка до Дня Героїв Небесної Сотні тиждень працювала у холі Дніпропетровської ОДА. 20 лютого Україна вшанувє подвиг учасників Революції Гідності.

«Три доби – 18, 19, 20 лютого 2014 року – переломна межа в сучасній історії України. Загинули звичайні люди, які відстоювали власні права та цінності держави. Саме тоді відбулося становлення української нації. Героїв маємо пам'ятати», – підкреслив радник голови

Дніпропетровської ОДА Іван Начовний.

На 16 світлинах – хроніка кривавих подій зими 2014-го.

«Виставка нагадала події семирічної давності. Тоді я навчалася у старшій школі. Щоранку з однокласниками жваво обговорювали Майдан, співчували постраждалим. Переживали за країну», – поділилась відвідувачка виставки Вікторія Шихмагомедова.

«To був знаковий період. Він перевернув сприйняття нашої країни світом. Із тих пір українці стали більше цікавитися політикою. А ще – долучатися до державних справ», – розповіла відвідувачка виставки Владлена Загінайлло.

Нове комп’ютерне обладнання

11 громад області отримали майже 160 одиниць техніки

«У кожному комплекті – комп’ютери, маршрутизатори, принтери та сканери. А ще – ліцензійний пакет програм Microsoft. Цим користуватимуться фахівці соцсфери, – розповіли у департаменті соціального захисту населення Дніпропетровської ОДА. – Загалом обладнання отримають 26 громад».

Техніку вже передали до Обухівської, Підгороднянської, Глеюватської, Червоненської, Затишнянської, Магдалинівської, Черниченської, Слов’янської,

Черкаської, Брагинівської та Петропавлівської громад.

Проект втілює Мінсоцполітики за підтримки Міжнародного банку реконструкції та розвитку.

АКАДЕМІЯ: НАВЧАННЯ, РОЗВИТОК, ЗДОБУТКИ

Звіт про діяльність КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради» за 2020 рік

Протягом 2020 року діяльність колективу була спрямована на подальший розвиток Академії як сучасного закладу вищої освіти, що здійснює наукове і методичне забезпечення системи післядипломної педагогічної освіти регіону, підвищення кваліфікації керівних кадрів і педагогічних працівників, а також проводить теоретичні та прикладні дослідження в галузі освіти, сприяє упровадженню їх у практику роботи дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних закладів Дніпропетровщини, створює умови для здобуття вищої освіти на рівні бакалавра, магістра та доктора філософії.

Освітній процес у закладі забезпечують 251 особа, з яких 99 – науково-педагогічних, 141 – педагогічних та 11 – наукових працівників (у 2019 році – 142 працівника). Серед науково-педагогічного складу: 67 кандидатів наук, 33 з них мають вчене звання доцента, та 15 докторів наук, 7 – мають вчене звання професора.

Вчена рада Академії у минулому році провела 10 за-сідань Вченої ради, 3 з яких були позачерговими. На за-сіданнях були розглянуті питання, присвячені ключовим напрямкам роботи закладу. Надано гриф «Вчена рада комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради» рекомендує до друку»: 3 навчальним програмам, 2 навчальним посібникам, 2 практичним посібникам, 9 навчально-методичним посібникам, 2 методичним посібникам, 1 методичний рекомендації та 4 збіркам тез.

Два навчально-методичних посібника – «Безпечні кордони дитини» та «Безпека ONLINE» – схвалено комісією з психології та педагогіки Науково-методичної Ради МОН України і рекомендовано для використання в загальноосвітніх навчальних закладах.

Наукова діяльність Академії. В Академії здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Загальна чисельність аспірантів – 19 осіб, з них 14 навчаються на другому курсі, 5 – на першому.

Над написанням докторських дисертацій працюють 10 науково-педагогічних працівників Академії, кандидатських дисертаций – 15. У звітному періоді захищено

2 кандидатські дисертації та отримано дипломи кандидатів наук. Отримано 2 вчені звання доцента.

За звітний період науково-педагогічні та педагогічні працівники Академії взяли участь у 147 міжнародних конференціях і семінарах, у 17 – з міжнародною участю, у 142 всеукраїнських конференціях та 72 обласних.

Фахівці Академії організували та провели 2 міжнародні конференції, 2 – з міжнародною участю, 17 всеукраїнських і 75 обласних конференцій і семінарів.

За результатами наукової роботи у 2020 році опубліковано 25 статей у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science,

154 статті у фахових наукових виданнях, 45 – в інших виданнях (енциклопедії, журнали, газети), 9 монографій. Також надруковано 159 тез матеріалів конференцій. Фахівцями Академії надано 20 відгуків офіційних опонентів і відгуків на автореферати дисертацій; написано 147 рецензій на статті, монографії, навчальні посібники тощо.

Науково-педагогічні та педагогічні працівники Академії підготували та випустили: 96 навчально-методичних та навчальних посібників; 14 збірників матеріалів конференцій і 66 методичних рекомендацій.

В Академії діє **Рада молодих вчених**, до складу якої входять 6 осіб, з яких: 1 доктор наук, 3 кандидати наук та 2 аспіранти. Молоді вчені взяли участь у 36 всеукраїнських та міжнародних семінарах, конференціях, симпозіумах. Члени ради беруть активну

участь у щорічних конкурсах, які проводить департамент освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації: «Молоді вчені – Дніпропетровщині», «Кращий молодий вчений» і «Краща рада молодих вчених».

Академія є головним організатором і координатором інноваційної та дослідно-експериментальної діяльності закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти. Протягом 2020 року в закладах освіти області реалізувалися дослідно-експериментальні програми за такими напрямами: «Школа вирішення конфліктів «Митці згоди» (4 заклади); «Інтегрування змісту випереджаючої освіти для сталого розвитку у навчально-виховний процес» (93 заклади); «Науково-методичні засади створення інноваційної моделі STEM-

освіти» (41 заклад); «Розвиток громадянських компетентностей в Україні в умовах загальноосвітньої школи» (49 закладів); «Створення системи розвитку аксіосфери особистості на засадах традиційних духовних цінностей» (42 заклади); «Створення системи шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання» (29 закладів); «Система формування родинних цінностей у дітей шкільного віку в сучасних соціокультурних умовах» (21 заклад). Усього 239 закладів освіти області мають статус експериментальних, діяльність яких координується Академією.

Робота зі студентами та абитурієнтами. Згідно із затвердженими Вченою радою правилами прийому на навчання Академія проводила конкурсний набір студентів на навчання до:

- **Навчально-наукового інституту педагогіки** за спеціальностями 053 «Психологія» для здобуття освітнього ступеня бакалавра та 011 «Освітні, педагогічні науки» за двома освітніми програмами «Загальна педагогіка» і «Інклузивна освіта, корекційна педагогіка» для здобуття освітнього ступеня магістр за заочною формою навчання. На педагогічні спеціальності другий рік поспіль кількість поданих заяв у 5 разів перевищує кількість запропонованих місць за спеціалізацією «Інклузивна освіта, корекційна педагогіка» та у 3 рази – «Загальна педагогіка». Тому фактично виконано план набору (за ліцензійним обсягом 100 осіб на термін навчання 1 рік 4 місяці).

- **Навчально-наукового інституту управління** за спеціальностями 073 «Менеджмент» і 281 «Публічне управління та адміністрування» для здобуття освітнього ступеня магістр за заочною формою навчання. Фактично за два роки кількість вступників відповідає кількості студентів, які навчаються за ліцензійним обсягом, а саме – по 60 на кожній спеціальності. В 2019 році за регіональним замовленням навчання розпочали 10 студентів, у 2020 році вступники отримують освітні послуги тільки за кошти фізичних та юридичних осіб. Для здобуття освітнього ступеня доктора філософії за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» навчаються 19 осіб (9 – за регіональним замовленням на вечірній формі навчання та 10 – за кошти фізичних та юридичних осіб).

• **Дніпровського фахового педагогічного коледжу** за спеціальностями 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта», 014 «Середня освіта (Музичне мистецтво)» для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра. Ліцензійний обсяг на 1 рік навчання становить 390 студентів. У 2019 році конкурсний набір фактично складав 276 осіб, у 2020 році – 370, що відповідає плану. Зауважимо, що вступ на основі базової загальної середньої освіти на денну форму навчання за региональним замовленням майже не змінився, а збільшилась кількість студентів майже втричі, які вступали на основі повної загальної освіти на заочну форму навчання (2019 рік – 39, 2020 рік – 111). Станом на 1 жовтня 2020 року в Дніпровському фаховому педагогічному коледжі навчаються 1009 студентів, з яких 784 особи за региональним замовленням, та 225 – за кошти фізичних і юридичних осіб. Освітній процес забезпечують 100 педагогів, серед яких 94 – штатних і 6 – сумісників.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Завдяки співпраці з методичними службами, районними та міськими відділами освіти та відділами освіти об'єднаних територіальних громад був своєчасно сформований і затверджений план-графік підвищення кваліфікації педагогічних працівників області. Відповідно до статті 59 закону України «Про освіту» «Професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» розроблені нові моделі підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які були застосовані в усіх 11 районах області та в місті Дніпро.

Академія здійснювала підвищення кваліфікації педагогічних працівників у системі дошкільної, загальної, середньої та позашкільної освіти. Попри поширення пандемії коронавірусу у 2020 році, Академія швидко відреагувала на цей виклик та організувала онлайн-курси підвищення кваліфікації дистанційно. У 2020 році пройшли підвищення кваліфікації 25882 педагоги та педагогічні працівники закладів освіти області, в той час як у 2019 році – 19984. Курси підвищення кваліфікації пройшли 935 керівників закладів освіти, 7206 вчителів-предметників, 1273 вчителів початкової школи, 2054 педагоги дошкільних та

652 – позашкільних закладів освіти.

За звітний період модернізовано зміст, форми і методи навчальної роботи на курсах підвищення кваліфікації, оновлено навчальні програми за всіма напрямами, розроблено освітні програми профільних і тематичних спецкурсів, які дозволяють поглибити, розширити знання з тем сфер діяльності педагогічних працівників. Також педагогам надавалися можливості для вибору тематичних спецкурсів поглиблена змісту для задоволення їхніх фахових потреб: тематичні курси пройшли 1252 особи, одноденні практичного спрямування – 11091 особа, з питань охорони праці – 1419 осіб.

За 2019-2020 н. р. 250 педагогічних працівників області пройшли навчання за програмою «Супервізія як здійснення методологічної підтримки вчителів» та можуть здійснювати супервізію, з них 165 – є підготовленими до здійснення супервізії в області.

У 2020 році за програмою «Методика експертного оцінювання та самоаналізу діяльності закладу освіти» завершили навчання 23 педагогічні працівники, які були залучені експертами під час інституційного аудиту установ і закладів освіти області, з них 4 – науково-педагогічні працівники Академії.

За програмою «Експертне оцінювання діяльності педагога під час освітнього процесу» розпочали навчання 62 педагогічних працівники, які будуть залучені в якості експертів у проведенні інституційного аудиту, а також під час здійснення експертного оцінювання учасників сертифікації.

У рамках підготовки керівників навчальних закладів і педагогічних працівників до інституційного аудиту в 2020 р. Академію запропоновано на вчальний курс «Інституційний аудит: розроблення стратегії і процедур забезпечення якості

Далі – на стор. 5

Хроніка подій

Лютий

1 – участь у інформаційній сесії щодо проведення моніторингу діяльності НПЦ за 2020 рік;

1-10 – віртуальна методична акція серед методистів ЗП(ПТ)О з упровадження дистанційних форм методичної роботи в особливих умовах організації освітнього процесу;

2 – вебінар з юридичною клінікою Університету митної справи та фінансів;

4 – участь у вебінарі МОН з розгортання Майкрософт Офісу 365 в закладах ПТО;

5, 8-11 – участь у засіданні робочої групи з регіонального замовлення;

8 – участь у робочій нараді в рамках польсько-українського проекту з учнівського самоврядування;

9 – засідання педагогічної лабораторії «STEM-освіта в дії» для ЗП(ПТ)О та ЗЗСО;

11, 24 – семінар-практикум для новопризначених заступників директорів ЗП(ПТ)О;

– майстер-клас на базі НПЦ з упровадження нових технологій машинобудування;

16-26 – організація та проведення челенджу до 150-річчя від Дня народження Лесі Українки;

16 – організація участі здобувачів освіти в І етапі обласного конкурсу «ЗП(ПТ)О читають Шевченка»;

– консультивативна зустріч НМЦ ПТО, ЗП(ПТ)О та Фонду Civis Polonus;

17 – олімпіада серед педагогів ЗП(ПТ)О з «Основ кібербезпеки»;

18, 25 – відкриття центрів професійної кар’єри у Марганецькому професійному та Дніпровському професійному залізничному ліцеях;

22 – Тренінг для педагогів ПТУ № 74 «SWAY – як конструктор уроку»;

24 – участь у засіданні ДРЕР з питань ліцензування та атестації навчальних закладів;

– обласна інтернет-олімпіада серед здобувачів освіти ЗП(ПТ)О з професії «Робітник фермерського господарства»;

24.02-01.03 – дистанційний курс навчання «PacketTracer»;

25 – семінар-тренінг з організації профорієнтації для колективу Дніпровського професійного залізничного ліцею (за заявкою);

– участь у Всеукраїнському вебінарі НМЦ ПТО у Запорізькій області на тему «Застосування змішаного навчання в освітньому процесі для ефективної підготовки кваліфікованих робітників».

Віктор ВАСИЛІНЕНКО, директор Навчально-методичного центру ПТО у Дніпропетровській області

Навчально-практичні центри – модернізація профосвіти

У лютому 2021 року до Міністерства освіти і науки подано 109 заявок на створення навчально-практичних центрів. Дніпропетровщина увійшла у трійку лідерів – 8 закладів надали заяви для створення 9 центрів. Директор навчально-методичної центру профтехосвіти у Дніпропетровській області Віктор Василенко в інтерв’ю програмі «Тема

дня» Українського радіо Дніпро (87,5 FM) розповів про основні напрямки модернізації освітнього процесу в професійній (професійно-технічній) освіті, види НПЦ – їх призначення та практичне використання, тенденції розвитку мережі НПЦ, результати діяльності цих центрів, роль методичної служби у створенні та організації діяльності НПЦ тощо. Запис за

посиланнями: https://youtu.be/4_nOdIU0VZQ

Олена ГРИШАЄВА,
заступник директора НМЦ ПТО

Центри професійної кар’єри на базі ЗП(ПТ)О

У лютому 2021 року відкрито центри професійної кар’єри на базі Марганецького професійного ліцею та Дніпровського професійного залізничного ліцею.

Урочисті відкриття центрів відбулися в очно-дистанційному форматі за участі представників місцевих органів виконавчої влади, АТ «Марганецький гірничозбагачувальний комбінат», ПрАТ «Марганецький рудоремонтний завод», регіональної філії «Придніпровська залізниця» АТ «Укрзалізниця», закладів П(ПТ)О області та Асоціації державних закладів профтехосвіти України залізничного профілю, обласного та міського центрів зайнятості, ЗМІ.

У рамках заходів проведено «круглий стіл» і дискусію «Пріоритетна взаємодія системи П(ПТ)О із соціальними партнерами в рамках функціонування Центру професійної кар’єри на базі ЗП(ПТ)О області» (регіональний компонент).

Розглянуті питання: вплив можливостей ПТО Дніпропетровщини на осучаснення соціального партнерства з органами виконавчої влади, роботодавців, громадськістю відповідно до потреб міста, територіальних громад; вимоги державного/регіонального та галузевого значення; технічне, навчально-методичне, інформаційне забезпечення;

перспективи синергії із соціальними партнерами.

Для учасників заходів проведено екскурсію закладами, огляд виставок технічної та прикладної творчості, майстер-класи з професій. А для здобувачів освіти – профорієнтаційний тренінг «Кар’єра – будуємо разом».

Світлана ГОЛОВЧЕНКО,
методист НМЦ ПТО

Семінар організаторів навчання кадрів у закладах П(ПТ)О I-го рівня атестації

Захід відбувся за ініціативи навчально-методичної служби П(ПТ)О Дніпропетровщини та обласної організації Всеукраїнської асоціації працівників профтехосвіти України.

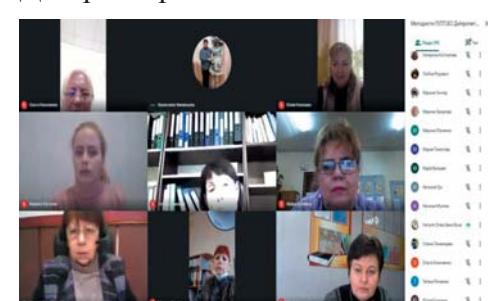
Учасників ознайомлено з проектом стратегії розвитку профтехосвіти до 2023 року, проінформовано

про роботу МОН України та народних депутатів – членів комітету з питань освіти, науки та інновацій Верховної Ради над проектом Закону України «Про професійну освіту».

Андрій КРАСИЛЬНИКОВ,
методист НМЦ ПТО

Онлайн-контент «Методичний компас»

В рамках функціонування нової онлайн-платформи «Методичний компас», створеної НМЦ ПТО Дніпропетровщини для методистів

ЗП(ПТ)О, проведено вебінари з організації та методичного супроводу за напрямками: актуалізація роботи методиста з методичними комісіями в особливих умовах діяльності педагогічного колективу, впровадження педагогічних технологій дистанційного навчання та обмін досвідом роботи методичних комісій, оголошення умов проведення обласного Методичного фестивалю «Педагогіка партнерства: від ідеї до результату», підключення до

онлайн-платформи «Офіс-365A1», рекомендованої Міністерством освіти і науки.

Розглянуто низку важливих питань співпраці методичних кабінетів закладів профтехосвіти з обласною методичною службою щодо підвищення якості комунікаційних зв’язків та надання адресної допомоги методистам.

Наталя МУХА, методист НМЦ ПТО

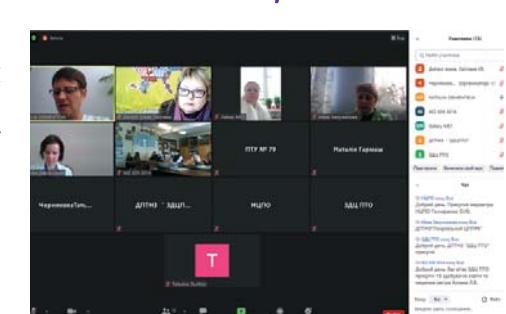

Здорова молодь – здорова нація

Два тижні тривали онлайн-зустрічі зі здобувачами освіти ЗП(ПТ)О 11 закладів освіти області. Лікарі консультували і відповідали на чисельні запитання молоді. Здобувачі освіти дізнались про професійні та онкологічні захворювання, про шкідливість безалкогольних напоїв та отримали інформацію про вакцинацію.

Зустрічі відбулися в рамках проекту «Лікарі – молоді», який

започатковано НМЦ ПТО Дніпропетровщини та обласним центром громадського здоров’я з метою проведення системної профілактичної роботи щодо популяризації та формування здорового способу життя, профілактики поведінкових факторів ризику хронічних неінфекційних захворювань, в т.ч. серцево-судинних, онкологічних, а також найбільш поширених інфекційних хвороб – туберкульоз, ВІЛ/СНІДу;

профілактики шкідливих звичок тощо.

Ірина СМЕЦЬ, методист НМЦ ПТО

Солов'їна, калинова – життя духовного основа

21 лютого 1952 року у Бангладеші влада придушила демонстрацію протесту проти урядової заборони на використання в країні бенгальської мови. Відтоді цей день у країні став днем поглиблення рідної мови.

Враховуючи важливу роль мови в розвитку освіти, культури, консолідації суспільства, формуванні нації та зміцненні держави і зважаючи на трагічні події у Бангладеші, на 30-ій Генеральній конференції ЮНЕСКО в жовтні 1999 року було прийнято рішення вважати 21 лютого Міжнародним днем рідної мови. Починаючи з 2000 року, цей день відзначається і в Україні.

Головним змістом Міжнародного дня рідної мови є збереження і розвиток світового лінгвістичного розмаїття, а також зміцнення ролі рідної мови як важливого чинника культурної самобутності. Національна мова – це здобуток культури, духовної діяльності й розвитку певного народу, а одночасно –

здобуток культури всього людства, бо кожна мова доведе іншу, а разом – вони витвір світового колективного людського розуму.

У світі існує майже 6 тисяч мов. Щорічно вимирає десяток мов, а для виживання мови необхідно, щоб нею говорили близько 100 тисяч осіб. Мова єднає між собою представників певного народу в часі та просторі. Втрата народом мови – це найбільша трагедія, бо тоді губиться весь попередній досвід, зафікований у ній.

У всі часи кращі представники різних націй боролися за права рідної мови.

Наша рідна українська мова також пройшла нелегкий

шлях. Однак, по-при всій перешкоді, для багатьох мільйонів людей вона була і є рідною, є мовою їхніх дідів, батьків, буде мовою їхніх дітей та онуків.

Як писав Костянтин Ушинський: «Поки живе мова в устах народу, до того часу живий і народ». За кількістю носіїв українська мова в світі посідає місце в першій двадцятці.

Навчати рідної мови водночас означає розвивати духовні здібності. Формування національної особистості відбувається на основі національного менталітету, що є продуктом довготривалого історичного розвитку, засвоєння досвіду попередніх поколінь.

В Україні, відповідно до ст. 10 Конституції, українська мова є державною. Йі, як це зазначено в рішенні Конституційного Суду від 14 грудня 1999 року, «надано

правовий статус обов'язкового спілкування у публічних сферах суспільного життя» на всій території нашої країни.

Від 16 січня 2021 року набувають чинності окремі норми закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Чинності набуває ст. 30 Закону про мову. Вона декларує, що мовою обслуговування споживачів в Україні є державна мова. Відтак інформація про товари та послуги на території України надається українською.

Якщо ж громадянин потрапить у ситуацію, коли будуть порушені його права на отримання інформації та послуг українською мовою, то він може скласти скаргу на ім'я Уповноваженого із захисту державної мови, надіслати її письмово або електронно поштою.

Також Закон визначає, що публічне приниження чи зневажання української мови може стати підставою для притягнення до

юридичної відповідальності. Крім того, передбачено покарання за навмисне спотворення української мови в офіційних документах і текстах, а також за створення перешкод і обмежень в її застосуванні.

Я широ вірю, що краса і сила української мови пригорне до себе серця мільйонів інших людей, об'єднає їх для досягнення добробуту та духовних цінностей.

Віктор СИЧЕНКО,
ректор Дніпровської
академії неперервної
освіти, доктор наук
з державного управління,
професор

АКАДЕМІЯ: НАВЧАННЯ, РОЗВИТОК, ЗДОБУТКИ

Закінчення. Початок на стор. 3
освіти», 140 педагогічних працівників розпочали навчання з цього курсу.

Важливим засобом підвищення якості освітнього процесу став моніторинг внутрішньої системи якості освіти, який здійснювався шляхом онлайн-опитування слухачів курсів підвищення кваліфікації та опитування здобувачів вищої освіти. Регулярними є опитування і для роботодавців, стейкхолдерів.

Крім того, протягом звітного періоду були проведенні: моніторингове дослідження обізнаності учнів 7-9 класів щодо проблеми кібербулінгу та дослідження «Нова українська школа: погляди стейкхолдерів», яке проводилось серед вчителів 1-2 класів та батьків. З результатами цих досліджень можна ознайомитись на сайті Академії.

Підтримка професійного розвитку педагогів області. Інтелектуальні змагання школярів. Обласні заходи.

Щорічно Академія спільно з департаментом освіти і науки організовує та проводить конкурси педагогічної майстерності для вчителів та інтелектуальні змагання для учнів. У 2019-2020 навчальному році працівники Академії брали участь в організації та проведенні обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2020» у номінаціях «Початкова освіта», «Хімія», «Історія», «Зарубіжна література», «Образотворче мистецтво». Всі переможці нагороджені дипломами та грошовою премією. У зв'язку з епідеміологічною ситуацією Міністерством освіти і науки України ухвалено рішення про скасування Всеукраїнського етапу.

У січні-лютому 2020 року в Дніпропетровській області проходили III етапи Всеукраїнських учнівських олімпіад з 21 навчального предмета 2019-2020 н. р. Протягом лютого-травня 2020 року Академією було проведено I етап фестивалю педагогічних інновацій освітнях Дніпропетровщини «EDU_FEST Dnipro – 2020». На конкурс надійшло 807 робіт у 9 номінаціях, з них визначені 319 переможців, які були нагороджені дипломами.

Цього року серпневі наради для педагогічних працівників за 23 напрямками пройшли у формі онлайн-форуму під гаслом «Повертаємося до школи!», трансляція якого відбувалася у прямому ефірі, а переглянути запис можна на YouTube-каналі Академії.

Крім того, 22 жовтня Академія спільно з департаментом освіти і науки організували та провели II Всеукраїнський онлайн-форум «SexEducation Dnipro».

4 грудня 2020 року Академія у співпраці з Громадянською службою миру провели онлайн-конференцію «Teach Peace. Миротворча освіта для Нової української школи», на якій зібралися педагоги-практики та дослідники. У рамках конференції відбулися майстер-класи, панельна дискусія та доповідь «Миротворча освіта в умовах конфлікту ідентичностей», яку презентувала Карина Коростеліна – професорка та директорка Програми з історії та пам'яті Центру Картера з вивчення миру та розв'язання конфліктів Університету Дж. Мейсона у м. Ферфакс, шт. Вірджинія, США. Панельна дискусія, доповідь та обговорення транслювались у Фейсбук. Конференція проводилася за підтримки уряду Німеччини.

Велику увагу в Академії приділяють розвитку STEM-освіти в області. Так, 13-14 лютого 2020 року в рамках обласного експерименту «Науково-методичні засади створення інноваційної моделі STEM-освіти в закладах області» та українсько-німецької програми «Розширення суспільного діалогу» за підтримки Федерації організацій роботодавців Дніпропетровщини проведено навчально-практичний семінар «Miniphantomata: 52 захоплюючих експерименти для уроків та перерв». До участі у навчанні залучено 22 педагоги експериментальних закладів освіти області. Знайомив учасників з ідеями Проєкту та методикою його впровадження у закладах освіти особисто автор Проєкту, професор із Фленсбурського університету Луц Фіззер, Німеччина.

Проект спрямований на розвиток дослідницьких компетентностей і ранньо профорієнтацію школярів.

Протягом березня-квітня 2020 року в рамках Європейської ініціативи STEMDiscovery Campaign та Всеукраїнського фестивалю «STEM-весна» в області проводився фестиваль закладів освіти «Експериментальна STEM-освіта», під час якого відбувся обласний конкурс на кращу STEM-писанку.

І дуже насиченим для STEMівців було закінчення року. Так, у жовтні-листопаді Академією проведено обласні конкурси: на кращий проєкт для школярів «STEM-LAB» серед учнів 5-6 класів експериментальних STEM-закладів Дніпропетровщини та на кращий STEM-проєкт для школярів «Промисловість надихає» за підтримки компанії «Інтерпрайз». А у грудні 2020 року для педагогів закладів освіти, які впроваджують STEM-освіту та

з метою поширення ідей STEM-освіти, розвитку інноваційної діяльності, сприяння професійного розвитку та самовдосконалення педагогів, підбито підсумки обласного конкурсу на кращу методичну розробку STEM-уроку.

Свої досягнення Академія щорічно презентує на міжнародних освітніх виставках. За результатами XI Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», яка відбулася 4-6 серпня 2020 р., Академія удостоєна Гран-При «Лідер наукою та науково-технічної діяльності». А за результатами конкурсу тематичних номінацій Академію нагороджено дипломом і золотою медаллю у номінації «Підвищення професійної компетентності педагогічних працівників в контексті STEM-освіти». Взагалі заклади освіти Дніпропетровщини отримали 20 медалей: 9 золотих, 1 бронзову та 10 срібних медалей.

Карантинні обмеження внесли корективи до формату проведення науково-практичних конференцій, семінарів, «круглих столів», майстер-класів, які вперше в рамках виставки пройшли онлайн.

12-14 жовтня 2020 року до участі у XII Міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті» на чолі з департаментом освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації долучились 15 закладів освіти. В рамках виставки проведено низку онлайн-західів. За результатами конкурсу тематичних номінацій, який проводився заочно, чотири заклади освіти нагороджені золотими медалями, серед них і Дніпровська академія неперервної освіти.

Ред.: Звіт подано у скороченні. Повну версію розміщено на сайті Академії.

Всеукраїнський конкурс «УЧИТЕЛЬ РОКУ – 2021»

12 лютого відбулося успішно завершився обласний етап конкурсу у номінації

«Українська мова та література»

Усі випробування проходили в онлайн-режимі на платформі ZOOM, велися відеозаписи. Під час урочистого закриття за допомогою слайд-шоу було відтворено яскраві сторінки конкурсу: робота конкурсантів над аналізом поетичних творів, електронне жеребкування тематики уроків, проведення уроків. Звичайно, усе супроводжувалося емоціями, хвилюваннями, очікуваннями, надією і, можливо, навіть розчаруванням. Від імені членів журі висловлюємо велику вдячність учасникам конкурсу, вчителям української мови та літератури, за самовіддану, наполегливу, результативну роботу протягом усіх змагальних днів. Ми побачили професійних, компетентних, цілеспрямованих педагогів, які навчають дітей, навчаються самі і знаходять можливість для реалізації амбітних конкурсних проектів.

Кульмінаційним моментом урочистостей було представлення головою журі переможців і лауреатів обласного конкурсу. Учителем року обласного етапу конкурсу в 2021 році стала **Ліна Миколаївна Щербина** (СЗШ № 4 м. Первотравенська). II місце посіла **Людмила Анатоліївна Кащенко** (гімназія № 1 м. Дніпра),

а III – молода вчителька **Тетяна Вікторівна Висоцька** (СЗШ № 6 м. Покрова). Лауреатами конкурсу стали, посівши відповідно IV, V і VI місце, учителі: Сергій Володимирович Постоєнко (м. Нікополь), Валентина Віталіївна Пінчук (м. Жовті Води), Оксана Леонідівна Гринько (м. Синельникове).

Щира подяка членам журі за об'єктивне, професійне, неупереджене оцінювання (до речі, роботи перед перевіркою були закодовані), за сумлінне і відповідальне ставлення до такої нелегкої, але необхідної справи, адже вони теж у різні роки були переможцями цього професійного конкурсу: Катерина Миколаївна Корзун, Людмила Василівна Панченко, Наталія Павлівна Галича, Наталія Петрівна Стороженко, Лілія Анатоліївна Уткіна та заслужений учитель України Ольга Григорівна Криворотенко та Катерина Миколаївна Корзун, яка з 2018 року тримала першість цього конкурсу, а тепер передала естафету цьогорічному переможцю.

Конкурс відбувся! Але кожен фініш – це, по суті, старт, стверджує Ліна Костенко! Тож не зупиняємося на досягнутому, а впевнено рухаймося далі!

Антоніна СЕРГІЄНКО,
голова журі конкурсу,
доцент кафедри соціально-
гуманітарної освіти Академії,
кандидат педагогічних наук

оргкомітету старшому викладачеві кафедри соціально-гуманітарної освіти Академії Оксані Анатоліївні Дорошенко.

Від імені членів оргкомітету переможців привітав завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти, кандидат філософських наук, доцент Іван Михайлович Безена. З привітальними настановчими словами до учасників звернулися заступник голови журі Ольга Григорівна Криворотенко та Катерина Миколаївна Корзун, яка з 2018 року тримала першість цього конкурсу, а тепер передала естафету цьогорічному переможцю.

Конкурс відбувся! Але кожен фініш – це, по суті, старт, стверджує Ліна Костенко! Тож не зупиняємося на досягнутому, а впевнено рухаймося далі!

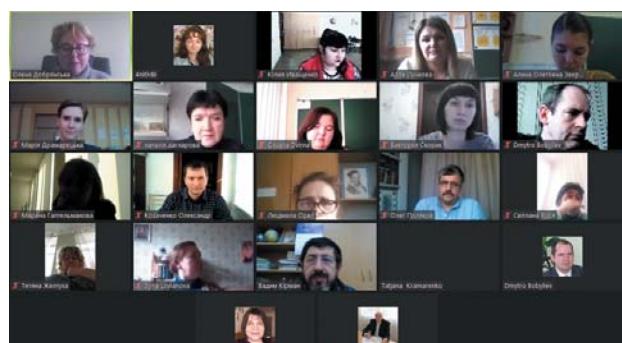
Антоніна СЕРГІЄНКО,
голова журі конкурсу,
доцент кафедри соціально-
гуманітарної освіти Академії,
кандидат педагогічних наук

«Математика»

На Дніпропетровщині підбито підсумки II туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2021» в номінації «Математика». Протягом чотирьох днів в лютому 2021 року проходили конкурси випробування «Дистанційний урок», «Контрольна робота», «Методичний практикум» та «Урок».

У турі брали участь десять вчителів математики з різних куточків Дніпропетровщини: Марина Миколаївна Гаптельманова (НВК № 1 «Середня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» м. Покрова), Оксана Андріївна Двірна (опорний заклад «Лозуватська загальноосвітня школа I-III ступенів імені Т.Г. Шевченка» Криворізької районної ради), Марія Геннадіївна Драмарецька (Криворізький Центрально-Міський

ліцей), Аліна Олегівна Зверева (НВК № 61 «Загальноосвітній навчальний заклад I-II ступенів – техніко-економічний ліцей» м. Дніпра), Олександр Володимирович Козаченко (Апостолівська СЗШ № 4), Аліна Павлівна Косих (Дмитрівська СЗШ Миколаївської сільської ради Петропавлівського району), Алла Сергіївна Лучкова (НВК «Марганецька загальноосвітня школа I-III ступенів № 5 – дошкільний навчальний заклад»), Людмила Петрівна Орел (Микільська на Дніпрі СЗШ Солонянської районної ради), Вікторія Миколаївна Скорик (СЗШ № 2 Межівської селищної ради) та Наталія Михайлівна Сліпovich (СЗШ № 1 м. Синельникового).

Під час відбіркового етапу конкурсних випробувань учасники продемонстрували педагогічну майстерність з організації освітнього процесу в дистанційному режимі та знаннєву складову професійної компетентності.

У фінальному етапі II туру брали участь три учасниці: Наталія Сліпovich, Людмила Орел та Марія Драмарецька. Вони змагались у складних конкурсних випробуваннях «Методичний практикум» та «Урок».

17 лютого в НВК № 12 «Загальноосвітній навчальний заклад I ступеня – гімназія» м. Дніпра проведено конкурсне випробування «Урок».

За результатами фінальних випробувань перемогу здобула **Марія Драмарецька**. II місце – **Наталія Сліпovich**, III – **Людмила Орел**.

Вітаємо переможців!

За поданням кафедри природничо-математичної освіти керівництво Дніпровської академії неперервної освіти також нагородило наймолодшу учасницю змагань Аліну Звереву за активну та успішну участь в обласному конкурсі.

Олена ДОБРЯНСЬКА, старший викладач кафедри природничо-математичної освіти Академії

Менеджер освіти – лідер змін

«Керівник закладу освіти»

ключових управлінських

змін, здійснювати

фасилітацію проблемної теми та навички щодо розробки, визначення особливостей реалізації, підготовки технологічної карти і презентації освітнього проекту.

Конкурсанти показали не тільки ефективність у володінні сучасними методами освітнього менеджменту, а й проявили оригінальність у стратегіях розвитку закладів загальної середньої освіти.

Колектив Академії широко вітає **Наталію Реву** з перемогою та бажає їй успіхів на освітній ниві!

Необхідно зазначити, що директори закладів освіти, які стали фіналістами конкурсу, матимуть змогу брати участь у проведенні інституційних аудитів і засіданнях робочих груп з питань розроблення проектів нормативних документів Служби якості освіти. Найкращі конкурсні роботи увійдуть до нової редакції «Абетки для директора».

Оргкомітет та журі конкурсу

«Яка краса була у тій весні, та нині сніг брудний підживлює тумани!»

Розробка уроку у 2 класі з теми «Якою буває погода навесні. Відлига». Дослідження: «Чому сніг на землі весною брудний?»

Мета: Закріпити елементарні уявлення учнів про найхарактерніші ознаки весни у живій і неживій природі, розкрити зміст поняття «відлига»; навчитись спостерігати за погодою навесні; з'ясувати, що спричиняє забруднення снігу навесні, сприяти захопленню учнів красою природи; навчити описувати весну; розвити мислення, пам'ять, спостережливість, естетичні почуття, позитивні емоції та творчі здібності.

Обладнання: мультимедійний комплекс, атласи, робочий зошит, підручник, наочність, цеглинки Lego, лупа, квіточки, малюнки, склянки з водою та снігом.

XІД УРОКУ

I. Мотиваційний етап

Вступне слово вчителя.

Створення позитивного психологічного клімату в класі.

Доброго ранку, ліси і поля!
Доброго ранку,

плането Земля!

Доброго ранку, країно моя!
Доброго ранку,

небо блакитне!

Доброго ранку,
люди привітні!

Діти, доторкніться долоньками один до одного, передайте тепло своїх долонь товаришеві. Нехай на нашому уроці панує атмосфера доброчесливості, взаєморозуміння, пізнання та успіху.

У класі тепло і затишно. А яка погода сьогодні у природі?

/Повідомлення учня – чергового синоптика/.

«Синоптична хвилинка»

– Яка температура повітря сьогодні?

– Який стан неба?

– Чи є вітер?

– Чи були сьогодні опади?

– Які інші опади ви спостерігали протягом минулого тижня?

– Яким одним терміном можна назвати дощ, сніг, іній, град, веселку? (Явища природи).

II. Повідомлення теми та мети уроку

Сьогодні в нас незвичайний урок, тому що ми всі

станемо справжніми дослідниками. Прочитаймо разом тему уроку... Ой-ой! Налетів вітерець та розсипав всі літери. Допоможіть мені зібрати їх у правильному порядку. Хто вже здогадався, яка тема на нас чекає?

Допоможе нам загадка-підказка:

Зійшли сніги, шумить вода,
Земля вже квіти викида.

Бує травка молода,
Все мертвє оживає.

Коли таке буває?

(Погода навесні).

III. Актуалізація опорних знань

Весна – одна з чотирьох пір року. Коли в Північній півкулі весна, у Південній півкулі буде осінь і навпаки. Навесні відбувається рівнодення, довжина дня триває приблизно 12 годин і постійно збільшується упродовж цієї пори. Календарна весна складається з

трьох місяців: березня, квітня і травня у Північній та вересня, жовтня і листопада у Південній півкулі.

IV. Сприйняття та засвоєння матеріалу

Розгляньте, будь ласка, малюнок. Що ви на ньому бачите? (Весну) Чому ви віршили, що це весна? (Тому що видно, як тане сніг, стикає в потічки).

Робота за підручником: «Я досліджую світ», частина друга. Т.Г. Гільберг, С.С. Тарнавська, Н.М. Павич; Українська мова навчання; Генеза; 2019 р. (с. 45).

А чи знаєте ви, як називається процес танення снігу? Давайте звернемося по допомогу до нашого вірного помічника, – до підручника. Відкриваємо сторінку 45. Узагальнимо, про що йде мова в тексті? Що таке погода? Що таке відлига?

Розповідь учителя про весняне явище – відлигу.

Відлига – підвищення температури повітря взимку або навесні, що призводить до часткового або повного танення снігового покриву. Виникає під час надходження теплих повітряних мас з інших районів планети.

Зазвичай супроводжується туманами, іноді – похмурою погодою. Якщо відлига змінюється мінусовою температурою, виникає ожеледь.

Навесні сонечко підім'ється все вище, його промені падають на землю пряміше, тому краще її прогрівають. А ще пробуджують природу та допомагають світові знову зазеленіти.

Для того, щоб «одягнути» дерево, візьміть, будь ласка квіточки, які я заздалегідь поклава під ваші парті. На них напишіть, що вам приходить на думку, коли ви чуєте слово весна?

/Квіточками з написами учні прикрашають деревце на дошці/.

За якими ознаками ми розуміємо, що вже прийшла весна? А відповісти на це питання нам допоможе атлас. Розглянемо, які ще існують ознаки весни?

Вправа «Порядок» (з використанням на дошці картиночок атласу).

Розташуйте в правильній послідовності ознаки настання весни: • приліт птахів; • яблуня квітне; • перші квіти; • птахи в'ють гнізда; • поява пташенят.

Вправа «Помилка»

А тепер пропоную вам зіграти у гру «Знайди помилку». Правила такі: якщо згодні з висловлюванням, піднімаєте зелену цеглинку, якщо ні – червону, потім виправляєте помилку.

Навесні дні стають коротшими, а ночі довшими.

Розпускаються сніги.

З'являються перші весняні бурульки.

На деревах набухають квіти. Птахи прокидаються від зимової сплячки.

Звірі повертаються з теплих країв.

Фізкультивниця «Зайці танцювали» (https://youtu.be/BK_SfkIQiM).

V. Узагальнення та систематизація знань, умінь і навичок

Ми з вами з'ясували, що навесні стає тепліше, тане сніг. Нагадайте, як називається це явище? (Відлига).

Сонячні промінці піднімаються все вище, падають на землю пряміше, тому краще її прогрівають. Саме з цим пов'язане наше дослідження сьогодні. Що має бути у кожного дослідника? Магістерські капелюшки!

/Вчитель роздає учням магістерські капелюшки/.

Пам'ятаєте, як ми з вами набирали сніг знайдвору? Як було холодно і сніжно? Давайте згадаємо. /Демонстрація відео (<https://drive.google.com/file/d/17x7xgaF4Bcnf7YHc5XQ2CdiZaiuqyUR/view?usp=sharing>)/.

читають по черзі питання та відповідають/.

• Який сніг під час відлиги?

• А хто з вас знає, чому сніг брудний?

• Чим небезпечний брудний сніг.

• Зверніть увагу на малюнки: де сніг брудніший, а де чистіший? Чому?

• Який сніг розтане скоріше: чистий чи брудний?

VI. Підсумки

Гра «Допоможи першачкам» /першачки підготували відеозапитання про настання весни та просять пояснити окремі явища (<https://drive.google.com/file/d/1PdIE7vnQYoRgoetZjKjc2otmBiweMcjV/view?usp=sharing>)/.

Орієнтовний перелік запитань:

– Що таке погода?

– Що таке відлига?

– Чому навесні стає тепліше?

– Чи можна їсти сніг?

– Яке взуття краще для весни?

– Як називається перша весняна квітка?

Рефлексія «Пробудження весни»

Виводиться слайд з цеглинками і діти роблять висновок (урок не сподобався, сподобався, дуже сподобався).

Домашнє завдання: на малювати першу весняну квітку та опрацювати матеріал в друкованому зошиті.

Заключне слово вчителя. Ось і добіг кінця наш урок. Сьогодні кожен з вас став маленьким дослідником й отримує значок справжнього науковця.

Дякую. Урок завершено!

Альона КУЧЕРЕНКО,
вчитель початкових
класів СЗШ № 4
ім. А.С. Макаренка,
м. Кам'янське

Do Дня народження Великого Кобзаря

Тарас Шевченко. З цим іменем сьогодні на планеті ідентифікуються Україна та українці. І хто б ти не був, де б не жив, – той, хто перечитає «Кобзаря», не зможе уявити своєї долі без Шевченка. Той, хто крізь алмазну грань Кобзаревого слова гляне у світ, той уже ніколи не спиниться в дорозі до ідеалу – істинного братства між людьми і народами. Шевченко належить до найулюблених поетів світу – від Біловежі до Гімалаїв, від Сицилії до Японії.

Як досяг, чим завоював цю славу найбезправніший солдат Російської імперії – найбільшої і найжахливішої в'язниці народів, яку тільки знала історія? **СЛОВОМ!**

Пізнавати Шевченка – це пізнавати історію, доходити до найостаннішого кола українського пекла, опускатися в огидні ями національного розбрату, малоросійського плебейства, всього того, що доводиться викорчуввати і випалювати словом Шевченка.

Пізнавати Шевченка – це мучитися, страждати від того, що нашу предковічну землю позбавили спокою сусіди-нероби.

Пізнавати Шевченка – це працювати до съомого поту й наближатися до торжества добра над злом, очиститися духовно й морально.

Долучитися до глибини творчості Шевченка, побувати у центрі його творів можна відвідавши нашу інсталляцію «На гостину до Шевченкіані».

Створюючи проект майбутньої інсталляції, ми хотіли поєднати поряд найвідоміші твори Кобзаря, які б допомогли пізнавати творчість Шевченка, відчувасти її глибину, дати змогу побути у центрі його творів. Здавалось, що це не реально. Але в творчому процесі нам таки це

«На гостину до Шевченкіані»

вдалося – з'явилась інсталяція «На гостину до Шевченкіані». Отже, «Садок вишневий коло хати» і його рядки «Сім'я вечера коло хати» з'явились в думках одними з перших. Спітаєте: де ж сім'я? Її роль виконуватимуть всі, хто завітає, щоб сфотографуватись. Під час гостин кожен, напевно, згадає відомі з дитинства рядки: «Хлюпощутсья качаточка помеж осокою. А качечка випливає З качуром за ними...» В центрі

подій автор – сам Тарас Шевченко, – який закликає вечірню зірку, яку згадав у своїх рядках: «Зоре моя вечірня, Зійди над горою...».

Не обійшлося і без жіночих образів. Бачимо перед собою вродливу селянську дівчину, надзвичайно щиру та довірливу, людину відчайдушної любові та неминучої ганьби – Катерину. Важко не відчути всю печаль її долі, опинившись поряд. Коли

придивитись, – то можна побачити вишеньку з того самого вишневого садка.

Наталія МАВДРИК,
вчитель початкових класів
Мар'є-Дмитрівської опорної СЗШ
Девладівської сільської ради

Ред. Інсталляція розміщена в бібліотеці Мар'є-Дмитрівської опорної школи. Над нею працювали вчитель початкових класів Наталія Мавдрик та бібліотекар Оксана Голосуї.

Фото/відеоквест «Школа знає ШЕВЧЕНКА»

Зараз набули великої популярності фотоквести. Чи брали ви участь коли-небудь у такому заході? А чи знаєте, що воно таке? Насправді ж, ФОТОКВЕСТ – це творче змагання, яке обмежене часом та передбачає виконання поставленого організаторами завдання. А ще фотоквест – це цікаві загадки, які захоплюють учнів і розвивають креативність, кмітливість, творчість, ерудицію; це – безліч позитиву, корисної інформації та використання творчого потенціалу. Фото/відеоквест відрізняється тільки форматом подання відповідей: можуть бути і фото, і відео.

Готуючись до Шевченківських днів, вирішила поєднати завдання з наук, які вивчають в кабінетах школи.

Учасниками можуть бути учні 5-11 класів.

Учні одного класу об'єднуються в команду. Представники однієї команди не можуть знаходитись у різних приміщеннях і виконувати різні завдання одночасно.

Обираючи приміщення команда може самостійно, при цьому не зустрічаючись з іншими командами.

Час виконання завдань квесту – 1 година.

Мета квесту: виявити рівень учнівських знань біографії, творчості та цікавих фактів про життя Тараса Шевченка; розвивати увагу, пам'ять, логічне мислення, вміння шукати інформацію та застосовувати раніше вивчені знання під час виконання завдань; виховувати пошану до творчої особистості та творчості Великого Кобзаря.

Правила фото/відеоквесту

- Прочитайте уважно запитання, яке отримаєте в кожному з приміщень школи.
- Намалюйте чи знайдіть потрібний предмет. Сфотографуйте, за потреби – зніміть відео – це будуть відповіді.
- Фото/відео має бути чітким.
- Зробіть foto/відео відповіді до кожного завдання. Шукаючи відповідь, можна використовувати різні джерела інформації: енциклопедії та довідники, підручники, Інтернет – все, що до вподобі учасникам команди.
- Кожне foto чи відео підпишіть назвою кабінету та надішліть у Вайбер вчителю.

Завдання фото/відеоквесту

КАБІНЕТ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ
В останній рік свого життя Т.Г. Шевченко власним коштом видав підручник, за яким навчатися грамоті рідною мовою мали дорослі українці в недільних школах. Зроби селфі з підручником, який має подібну назву.

КАБІНЕТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ
Хоча б один твір Шевченка знає напам'ять кожен учень нашої школи. Зніміть відео, як ви декламуєте улюблений поезію Кобзаря напам'ять.

КАБІНЕТ ІНОЗEMНОЇ МОВИ
Основна освіта українського Генія – два роки церковно-приходської школи. Багатьма своїми знаннями майбутній поет завдячує красуні Софії Григорівні. Саме вона навчила Тараса

польській і французькій мовам. Напиши речення про письменника тією іноземною мовою, яку вивчаєш ти. Сфотографуй.

КАБІНЕТ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Один із класиків російської літератури сказав: «Нам, малоросам і росіянам, потрібна одна поезія, спокійна і сильна, нетлінна поезія правди, добра і краси. Я знаю і люблю Шевченка як земляка і обдарованого художника...». Зроби селфі з портретом цього письменника.

КАБІНЕТ ФІЗИКИ ТА АСТРОНОМІЇ

У грудні 1976 року Кобзарем було названо небесне тіло. Сфотографуй власний малюнок цього тіла.

КАБІНЕТ ІНФОРМАТИКИ
Безперечно, в часи Великого Кобзаря не була

відома комп'ютерна техніка. Ми ж її маємо. Тому створи ілюстрацію до одного з творів Кобзаря в графічному редакторі (редактор можеш обрати самостійно). Скріншот екрану надішли на електронну пошту, вказану вчителем.

КАБІНЕТ МАТЕМАТИКИ

Слово «Бог» в поезії Кобзаря зустрічається дуже часто. Запишіть число, яке вказує: скільки same разів – римськими цифрами. Сфотографуйте.

КАБІНЕТ ІСТОРІЇ ТА ПРАВОЗНАВСТВА

Вам відомо, що Тарас Шевченко був заарештований. Ви ж сфотографуйтесь з Основним Законом.

КАБІНЕТ БІОЛОГІЇ ТА ХІMІ

Найчастіше у творах Кобзаря зустрічається назва

рослини – символу України. Здогадалися? Викладіть з підручників матеріалів число, яке вказує скільки разів зустрічається ця назва у творах письменника.

КАБІНЕТ ГЕОГРАФІЇ

Протягом свого життя Тарас Шевченко здійснив три подорожі цією країною. Сфотографуй предмет, який дає змогу побачити одночасно її всю.

БІБЛІОТЕКА

I. Нечуй-Левицький казав: «ЙОГО я прочитав ще хлопцем, і він мене дуже вразив своєю високою поезією та народністю в поезії. З першого погляду мені здалося, що Шевченко записує народні пісні, а не складає свої, – така народність його поезії». Знайди ЙОГО на книжкових полицях. Зроби з НИМ селфі.

КАБІНЕТ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У своїй поезії Шевченко згадує найбільшу річку України. Заспівайте один куплет пісні на вірш Т. Шевченка. Зніміть відео.

КАБІНЕТ ОБРАЗОВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Щоб викупити Т. Шевченка з кріпацтва художник К. Брюлов намалював картину у певному жанрі. Ваше завдання: створити картину такого ж жанру для свого однокласника. Сфотографуйте свій шедевр.

МАЙСТЕРНЯ

В одній з поезій Кобзаря є такі рядки:
*Мені тринадцятий минало.
Я пас _____ за селом.
Чи то так сонечко сяло,
Чи так мені чого було?*

Далі – на стор. 9

Do Дня народження Великого Кобзаря

Закінчення. Початок на стор. 8

Виготов поробку у вигляді згаданої тварини у будь-якій відомій тобі техніці. Сфотографуй.

СПОРТЗАЛ

Т.Г. Шевченко був людиною середнього зросту. Зберігся документ, у якому зазначено зріст 2 аршини і 5 вершків, що дорівнює 164,46 см. Сфотографуй предмет, яким можна виконати ці вимірювання.

КАБІНЕТ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ

Останні роки свого життя Тарас Шевченко страждав від хвороби, якою захворів вперше 1847 року, перебуваючи на засланні в Орській фортеці. Знайдіть її симптоми. Сфотографуйте.

ЇДАЛЬНЯ

Цінність цього напою Шевченко оцінив на засланні, де була дуже погана вода й часто відбувалися розлади травлення. Сфотографуй цей напій у нашій їdal'ni.

Відповіді

Кабінет початкових класів. Буквар (селфі з Букварем).

Кабінет української мови і літератури. Відео з реклами однієї з поезій Шевченка.

Кабінет іноземної мови. Фото речень про Т.Г. Шевченка, написані тією іноземною мовою, яку вивчають в школі (в нашому випадку – англійською).

Кабінет зарубіжної літератури. Ці слова сказав Микола Гоголь. Треба зробити селфі з його портретом.

Кабінет фізики та астрономії. Мова йде про астероїд. Треба намалювати його (схематично) та сфотографувати малюнок.

Кабінет інформатики. Намалювати ілюстрацію до одного з творів Кобзаря. Зробити скріншот екрану комп’ютера і надіслати на електронну пошту або фотокамерою телефону і надіслати у Вайбер.

Кабінет математики. 630 разів. Сфотографувати запис DCXXX.

Кабінет історії та правознавства. Основний Закон – Конституція. Зробити фото обкладинки.

Кабінет біології та хімії. Слово «калина» зустрічається 385 разів. Це число треба викласти з будь-яких предметів, що знайдуться під рукою.

Кабінет географії. Цей предмет – карта України. Зробити фото карти.

Бібліотека. Мова йде про «Кобзар». Треба зробити селфі з книгою.

Кабінет музичного мистецтва. Найбільша річка України – Дніпро. Треба зняти на відео виконання одного куплету пісні «Реве та стогне Дніпр широкий...».

Кабінет образотворчого мистецтва. Жанр – портрет. Намалювати портрет когось з однокласників. Зробити фото.

Майстерня. Мова йде про ягнят. Слід зробити поробку у вигляді ягняті – аплікацію, витинанку чи щось інше може обрати сама команда.

Спортзал. Мова йде про ростомір. Слід зробити його фото.

Кабінет медичної сестри. Хвороба – ревматизм. Ознаки хвороби можна сфотографувати з медичного довідника чи Інтернету, записати під диктовку медичної сестри і надіслати фото.

Їdal'nia. Напій – чай. Треба зробити фото чаю в чашці.

Нatalia MAVDRIK

Дніпропетровська обласна педагогічна газета «Джерело» спільно з Бібліотекою № 2

Дніпровської Централізованої системи публічних бібліотек для дорослих до Дня народження українського письменника Тараса Шевченка створили вікторину

«Стежками життя і творчості Т.Г. Шевченка»

Посилання на онлайн-вікторину <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd3TKmWdghUWsbXcOzlsplf4OqHRBKQmQk7aNMrZsuahEamQ/viewform>

1. Рік і місце написання «Заповіту» Т. Шевченка.

- a) 1845 р., м. Переяслав; б) 1849 р., м. Канів; в) 1847 р., с. Моринці; г) 1843 р., с. Кирилівка.

2. Яким твором починається перший кобзар Т. Шевченка?

- а) «Сон»; б) «Кавказ»; в) «Думи мої, думи мої»; г) «Заповіт».

3. Коли був написаний останній вірш Т. Шевченка?

- а) 15 січня 1861 р.; б) 15 лютого 1861 р.; в) 15 березня 1860 р.; г) 15 листопада 1860 р.

4. Т. Шевченка назвали Тарасом...

- а) мати. Народила його в ніч на Свято Тарасія; б) наказав пан; в) назвала хрещена мати; г) його батько.

5. Як звали матір Т. Шевченка?

- а) Катерина; б) Марусина; в) Галина; г) Одарка.

6. Як звати перше кохання Тараса?

- а) Оксана Коваленко; б) Катерина Сошенко; в) Катерина Бондаренко; г) Ольга Чумаченко.

7. За яку поему Шевченко стає рекрутом?

- а) «Гайдамаки»; б) «Княгиня»; в) «Сон»; г) «Єретик».

8. В якомуроці Шевченко малює свій перший автопортрет?

- а) 1820 р.; б) 1823 р.; в) 1840 р.; г) 1845 р.

9. За скільки рублів Шевченка викупили з неволі?

- а) 1500 р.; б) 2300 р.; в) 2500 р.; г) 2800 р.

10. Перші малюнки Тарас маював:

- а) глиною; б) вугільцем; в) крейдою; г) олівцем.

Вітаємо прихильників творчої спадщини Т.Г. Шевченка!

Пропонуємо вам вікторину-акровіри з рядків відомих творів автора.

Завдання: визначити літери рядків, які не належать Великому Кобзарю.

«Ну що б, здавалося, слова...»

Тече вода із-за гаю
А качечка випливає
Реве та стогне Дніпр широкий
А іноді така печаль
Сердитий вітер завиває

Горами хвилю підійма
Розкуйтесь, братайтесь
Инколи хвилі обійма
Грає синє море.
Оглухи, не чують
Розумні, та й годі!
Отак, люди кочують
В далеку дорогу
Ич як швидко зібралися
Чого так весело було.

Шукати доброго добра
Етнографічного надвпливу
Великих слов велику силу
Чарівної ніжності Дніпра
Емблеми культової діставши
Нічого кращого немає
Куди ти йдеш, не спітавшись?
Оступить душу, аж заплачу.

Помітили, скільки витратили часу? Якщо забагато, вивчайте твори Тараса Гроігоровича Шевченка і ставайте справжніми знавцями його творчості!

Оксана САЛЬНИКОВА, завідувач національно-патріотичним відділом Центру позашкільної освіти Дніпропетровської обласної ради

Зі збірника вокальних і інструментальних творів дніпропетровських композиторів «Шевченкіана з берегів Дніпра».**Що ж мені робити?**

Муз. Олена Швець-Васіна

Ой надіну я сережки
І добре намисто
Та піду я на ярмарок
В неділю на місто.
Скажу йому: сватай мене
Або одцепися!..
Бо як мені у матері...
То лучше топиться.

Жаво A7
Ф-но

1 A7
B A7 Dm F C A A7

4 B A7 Dm F C A A7

7 A7 Dm A7

10 A7 Dm A7 Dm

На у-ли-ци не-ве-се-ло,
в ха-тібать-ко ла-е. А до вдо-ви на до-світ-ки ма-ти не пус-ка-е.
Що ж ме-ні ро-би-ти, де ме-ні по-ді-тись? Чи то з ін-шим по-лю-би-тись,
чи то у-то-пи-тись?

Помірно 13 Dm
15 Dm F C A A7

18 Dm F C A A7

21 Dm F C A A7

24 Dm F C A A7

27 Dm F C A A7

30 Dm F C A A7

33 Dm F C A A7

36 Dm F C A A7

39 Dm F C A A7

42 Dm F C A A7

45 Dm F C A A7

48 Dm F C A A7

51 Dm F C A A7

54 Dm F C A A7

57 Dm F C A A7

60 Dm F C A A7

63 Dm F C A A7

66 Dm F C A A7

69 Dm F C A A7

72 Dm F C A A7

75 Dm F C A A7

78 Dm F C A A7

81 Dm F C A A7

84 Dm F C A A7

87 Dm F C A A7

90 Dm F C A A7

93 Dm F C A A7

96 Dm F C A A7

99 Dm F C A A7

102 Dm F C A A7

105 Dm F C A A7

108 Dm F C A A7

111 Dm F C A A7

114 Dm F C A A7

117 Dm F C A A7

120 Dm F C A A7

123 Dm F C A A7

126 Dm F C A A7

129 Dm F C A A7

132 Dm F C A A7

135 Dm F C A A7

138 Dm F C A A7

141 Dm F C A A7

144 Dm F C A A7

147 Dm F C A A7

150 Dm F C A A7

153 Dm F C A A7

156 Dm F C A A7

159 Dm F C A A7

162 Dm F C A A7

165 Dm F C A A7

168 Dm F C A A7

171 Dm F C A A7

174 Dm F C A A7

177 Dm F C A A7

180 Dm F C A A7

183 Dm F C A A7

186 Dm F C A A7

189 Dm F C A A7

192 Dm F C A A7

195 Dm F C A A7

198 Dm F C A A7

201 Dm F C A A7

204 Dm F C A A7

207 Dm F C A A7

210 Dm F C A A7

213 Dm F C A A7

216 Dm F C A A7

219 Dm F C A A7

222 Dm F C A A7

225 Dm F C A A7

228 Dm F C A A7

231 Dm F C A A7

234 Dm F C A A7

237 Dm F C A A7

240 Dm F C A A7

243 Dm F C A A7

246 Dm F C A A7

249 Dm F C A A7

252 Dm F C A A7

255 Dm F C A A7

258 Dm F C A A7

261 Dm F C A A7

264 Dm F C A A7

267 Dm F C A A7

270 Dm F C A A7

273 Dm F C A A7

276 Dm F C A A7

279 Dm F C A A7

282 Dm F C A A7

285 Dm F C A A7

288 Dm F C A A7

291 Dm F C A A7

294 Dm F C A A7

297 Dm F C A A7

300 Dm F C A A7

303 Dm F C A A7

306 Dm F C A A7

309 Dm F C A A7

312 Dm F C A A7

315 Dm F C A A7

318 Dm F C A A7

321 Dm F C A A7

324 Dm F C A A7

327 Dm F C A A7

330 Dm F C A A7

333 Dm F C A A7

336 Dm F C A A7

339 Dm F C A A7

342 Dm F C A A7

345 Dm F C A A7

348 Dm F C A A7

351 Dm F C A A7

354 Dm F C A A7

357 Dm F C A A7

360 Dm F C A A7

363 Dm F C A A7

366 Dm F C A A7

369 Dm F C A A7

372 Dm F C A A7

375 Dm F C A A7

378 Dm F C A A7

381 Dm F C A A7

384 Dm F C A A7

387 Dm F C A A7

390 Dm F C A A7

393 Dm F C A A7

396 Dm F C A A7

399 Dm F C A A7

402 Dm F C A A7

4

Крізь відстань літ...

Дніпропетровщина завжди була і залишається багатою на талановитих людей. Але... Та ж історія свідчить, що за життя талановита людина завжди зазнає численних випробувань, а визнання таланту приходить вже після земного буття.

Ім'я видатного українського письменника Валер'яна Петровича Підмогильного, моого земляка, стало широко відомим лише на початку 90-х років ХХ століття. Хоча, саме Січеслав (так називав письменник рідне місто) першим вітав дебют молодого початківця у 1919 році. А, спокутуючи провину забуття, першим презентував його широкій громадськості наприкінці 1989 року.

У 2011 році дніпровці першими мали змогу побачити у міському телевізійному театрі документальний фільм про видатного земляка. Директор і художній керівник телетеатру Ольга Волошина розповіла журналісту газети «Наше місто», що стрічка побудована на трьох сюжетних лініях. Перші – життя письменника, його біографія. Друга – невеликі екскурсии в історію Катеринослава, а третя – аналіз творів В. Підмогильного, який зробив член НСПУ, краснозвіський, заслужений журналіст України Микола Чабан.

Оскільки ж не маємо зможи переглянути зараз зазначений фільм, то візьму на себе сміливість ознайомити шановних читачів із деякими подробицями з біографії письменника.

Не я перша, яка взялася за вивчення біографії уславленого земляка. Свого часу на Заході були оприлюднені спогади Тодося Осьмачки, Володимира Куліша, Докії Гуменної; фрагментарні згадки Івана Майстренка, Олекси Кобця, Григорія Констюка. Не заставив окремого спогаду (принаймні, я не змогла їх знайти) близький товариш письменника Борис Антоненко-Давидович.

Проте, з усіх сторінок спогадів людей, які знали Валер'яна Петровича, постає образ майстра оригінальної прози, перекладача з французької; митця-філософа, одного з перших в Європі провісників екзистенціалізму – «філософії існування».

Народився талановитий митець 2 лютого 1901 року у селі Чаплі (нині житловий

масив у складі міста Дніпра). Зараз кожен небайдужий може побачити лише місце, де стояла хата родини Підмогильних. Нині тут нова вулиця (в останню війну Чаплі горіли) і саме помешкання не збереглося.

У XIX ст. Чаплями володіли графи Воронцови-Дашкови, які в Російській імперії посідали видні державні пости. Як зазначає місцевий краєзнавець Михайло Богомаз, у маєткові графа Іларіона Івановича Воронцова-Дашкова і працював конторником батько майбутнього письменника – Петро Якович Підмогильний.

За спогадами сучасників письменника, зібраними тими ж краєзнавцями – Миколою Чабаном та Михайлом Богомазом, – маленький Валер'ян був допитливим хлопцем, залюбки вчився, але – як всі сільські хлопці – охоче ставав до таких-сяких забав і пустощів. А ще – дуже любив рибалити. Що ловив? І бубірів, і піскарів. Вміло робив хватки – спеціальні пристрії для ловлі риби. Навесні піскарі бувають йдуть знизу вгору проти течії Дніпра. Закине хлопець такий пристрій в річку і півхватки риби витягне! Зараз, щоправда, хваток немає – перевелися...

Навпроти Чаплі – історичне село Старі Кодаки. Саме на цьому місці колись була польська фортеця Кодак, зруйнована козаками. Малий часто-густо переправлявся на човні через Дніпро. Вже подорослівші, він цікавився минулим, навіть звів знайомство з Дмитром Івановичем Яворницьким.

Чималий вплив на Підмогильного мала особистість «народного академіка». Своїм же духовним наставником у відчутті слова Підмогильний завжди вважав Михайла Коцюбинського.

Але – те буде ще згодом... А з 1910 року Валер'ян починає навчання в 1-му катеринославському реальному училищі (нині – один із корпусів ДНУ ім. О. Гончара, розташований на центральному проспекті міста). У 1918 році Підмогильний вступив до математичного відділення Катеринославського університету, згодом перевівся на правничий, але через матеріальну скрутну змушений був залишити навчання. У 1919-1920 рр. працював у відділі народної

освіти секретарем секції художньої пропаганди і, водночас, викладав фізику в школі, вчителював у місті Павлограді.

Писати Підмогильний почав ще в учнівські роки, друкував свої оповідання в шкільному часописі. Але першим літературним його дебютом стали оповідання «Гайдамака» і «Ваня», що вийшли друком у літературно-педагогічному збірнику «Січ» (1919 р.).

На початку 1920-го на сторінках газети «Боротьба» з'явились новели «Перед наступом» та «Повстанці». Того ж року в Катеринославі вийшла книга молодого автора «Твори. Том I».

Психологічну інтелектуальну прозу молодого письменника високо оцінив відомий вчений-літературознавець Петро Єфремов. Науковець зазначав, що в постаті Підмогильного в українській літературі з'явилася «модела, свіжа, багатонадійна сила зі сталим інтересом до психологічних проблем і з нахилем до художньо-синтетичних методів і засобів писання». До речі, саме П. Єфремову належить перша серйозна розвідка про творчість Підмогильного «Поет чарів ночі».

1921 році поет В. Поліщук, прозаїк В. Підмогильний, літературознавець П. Єфремов видали у Катеринославі (Січеславі) літературно-мистецький збірник «Вір революції», на шпалтах якого вперше було надруковане оповідання «В епідемічному бараці», а в розділі «Хроніка» повідомлялось, що «письменник В. Підмогильний написав повість «Остап Шаптала», а також закінчив переклад з французької мови романа Ан. Франса «Таїс», написавши до нього передмову. він же закінчує цикл «Повстанці», а також написав оповідання «Комуніст» і «За день».

Восени 1921 року письменник вирушив до Києва, де недовго працював бібліографом Книжкової палати. Місто обезлюдніло через голод. Довелося виїхати до Ворзеля під Києвом, де Валер'ян Петрович викладає українську мову та політосвіту у трудовій школі. Там він одружується з доночкою священика Катериною Червінською. Тема голоду потім знаходить втілення у циклі оповідань «Проблема

хліба» (1921-1923), а оповідання «Син» (1923) визнане одним із найкращих в українській літературі.

Визнання знайшло молодого автора. У 1922 році у Лейпцигу вийшло друком оповідання «В епідеміологічному бараці» (передрук з катеринославського «Віру революції»), у Празі й Берліні – новели з циклу «Повстанці».

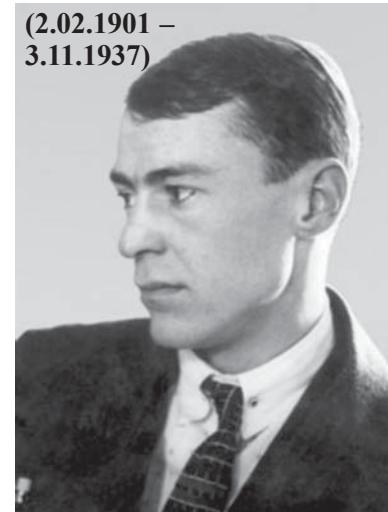
Повернувшись до Києва, письменник вчителював, працював редактором «Книгоспілки», в редакції видання «Життя і революція».

1925 року Підмогильний став одним з ініціаторів створення літературної організації «Ланка», до якої увійшли також Григорій Косинка, Євген Плужник, Борис Антоненко-Давидович, Борис Тенета, Тодось Осьмачка.

У 1928 році Наркомпрос «визнав за потрібне» відрядити за кордон представників різних галузей українського мистецтва. Було створено спеціальну комісію, яка ретельно відбирала (після прискіпливої перевірки, звичайно) кандидатів на закордонну подорож. Перевірки тривали аж півроку. І – о радість! – на сторінках газети «Пролетарська правда» 2 жовтня 1928 року з'явилось повідомлення: «За відрядження НКО київські письменники – М. Терещенко, Ів. Ле, В. Підмогильний і Г. Косинка мають виїхати за кордон. Мета подорожі – одівдати й зібрати літературний матеріал у Німеччині й Франції».

За деякими обставинами (нам вони зараз не цікаві – бо ж річ іде саме про долю Валер'яна Петровича) за кордон Підмогильного відрядили не з Косинкою, Терещенком чи Ле, а з харків'янином Аркадієм Любченком. А першою країною, яка гостинно зустріла письменників була столиця Чехії – Злата Прага. 8 грудня 1928 року газета «Культура і Побут» повідомила, що «під час перебування українських письменників А. Любченка та В. Підмогильного в Празі погоджено справу з чеськими видавцями про видання вибраних творів цих письменників чеською мовою. Зі свого боку ДВУ (державне видавництво України) видає новий роман відомого чеського письменника Ольбрахта... Так само ДВУ

(2.02.1901 – 3.11.1937)

готує антологію чеської поезії. Протягом року ДВУ видасть українською мовою відомий роман чеського письменника Ярослава Гашека «Пригоди бравого вояки Швейка».

З цього повідомлення не зрозуміло, в якому видавництві мали з'явитись твори Підмогильного... Але – поїздка Підмогильного до Праги так чи інакше сприяла появавленню українсько-чеських літературних зв'язків.

Щодо перебування делегації у Берліні та Парижі відомостей, на жаль, бракує. А вже 30 листопада в оголошенні, розміщеному в газеті «Пролетарська правда», про зустріч українських письменників надибуємо й ім'я В. Підмогильного.

Загалом, перед «великим переломом», 1928 року за кордоном побувало чимало українських письменників. Це П. Тичина, І. Ле, О. Копиленко, Л. Первомайський, І. Микитенко, Кость Котко й інші. Дехто після відвідин Заходу поспішав написати книжки про свої подорожі. (Згадаємо хоча б їхнього російського колегу – Володимира Маяковського). Так, І. Микитенко видав чималу книгу «Голуби миру. Подорож за кордон». У цій книзі автор, на думку рецензента, дуже правильно реагував на побачене «у них».

Валер'ян Підмогильний нічого про свою закордонну подорож не писав. Це могли згодом також поставити йому на карб.

Зі своїм убивцею – Йосипом Сталіним письменник зустрівся у лютому 1929 року. Зустріч відбулась у Кремлі.

Звісно, зустріч була не віч-на-віч, а в складі чималої, понад сорок душ делегації українських письменників – учасників тижня української літератури в Москві. «Вождь всіх народів» і «великий спеціаліст» з національного питання праґнув вивідати позицію української інтелігенції у рік «великого перелому».

Далі – на стор. 11

Закінчення. Початок на стор. 10
У відредагованому радянською пропагандою вигляді ці питання звучали так: чи є національна проблема виключно проблемою селянства і чи є розвиток національних культур і літератур лише матеріалом для розвитку єдиної, так званої «інтернаціональної» російської літератури і культури?

Сталін погано орієнтувався в українській літературі (до речі, це стосувалося й інших літератур – окрім, хіба що, грузинської), але дуже гарно розумівся на людській психології. Втім, це не рятувало його від багатьох «ляпів», які виправляли письменники. А якому керівників сподобається вислуховувати зауваження від підлеглих? Зважаючи ж на запальний та мстивий характер колишнього учня духовного училища, Сталін дуже добре запам'ятав своїх «національно агресивних» опонентів. І невдовзі його слова, що ті ті особи потребують «ревізіонізму» та «профілактики» були взяті на озброєння численними кремлівськими підлабузниками. Та й не тільки кремлівськими. Як швидко рухаються кола по воді, так само швидко було розіслано численні вказівки стосовно вживання й покарання «замаскованих ворогів народу».

Харківські товариши взяли «під козирок» і почали готовувати гучний процес викриття й осудження виявлених «ворогів» Країни Рад – членів підпільної організації «Спілки визволення України». Як здогадується, справа була штучна й сформована тією сумнозвісною організацією, на рахунок якої – загибель тисяч і тисяч людей, як найчастіше –

представників науки та культури. Були заарештовані представники старої української інтелігенції, і в 1930 році Валер'яну Підмогильному (тоді вже він жив і працював у Харкові, куди переїхав ще в 1929 році) довелось бути присутнім на цьому гучному процесі.

Разом із товаришем – Борисом Антоненко-Давидовичем вони готувалися до опору, запальних виступів на захист арештованих... Але – не судилося. Друзі були розчаровані поведінкою підсудних і їх намір – просити посадити на лаву підсудних і них обох – згас.

Тоді Валер'ян Петрович отримав посаду консультанта з іноземної літератури у видавництві «Рух» і повністю зосередився на перекладацтві. У його величезному творчому доробку – переклади філософського трактату К. Гельвеція «Про людину, її розумові здібності та її виховання», двотомник творів Д. Дідро, романі О. де Бальзака, А. Франса, Гі де Мопассана...

До найкращих інтелектуальних здобутків української літератури першої половини ХХ ст. належать романи В. Підмогильного «Місто» (1928), «Невеличка драма» (1930), «Повість без назви» (1934), які остаточно переконали більшовицьку критику у тому, що «письменник цікавиться не людством, а людиною».

У нарисі П. Колесника «Валер'ян Підмогильний» прозаїка схарактеризовано байдужим до «велетенських господарських досягнень», а його творчість визнана «далекою й чужою революційній дійсності».

«Доброчиличівці» постійно згадували, що оповідання «Іван Босий» багато років друкували й передруковували

в емігрантській пресі. До речі, ще й у 50-х роках в одному з журналів йшлося про те, що цей сміливий твір закликав до національного спротиву більшовикам і був «виявом полум'яного протесту автора проти окупанта України».

Друзі закликали Валер'яна до обережності, але він зважується на нову сміливу публікацію. Нею стало оповідання «З життя будинку». Може, вперше в ньому досить відверто було сказано про масовий голод (1932–1933 рр.) і про те, як в одному будинку було влаштовано їdal'nyu для порятунку жителів району. Вперше прозвучала й думка про неприпустимість соціального поділу й класового обмеження тих, хто не належить до пролетарського роду.

Ці ліхи «одіссеї» закінчилися для Підмогильного невесело. Новела Валер'яна Петровича була занесена в реєстр «ворожих», і потому в усіх виступах офіційних критиків її критикували з усією належною «класовою» суровістю.

За спогадами мешканців письменницького будинку «Слово» (м. Харків), де саме проживала родина Підмогильних, напередодні арешту письменник передчував небезпеку. Він саме розпочав роботу над новим великим твором і не встиг ще навіть дати йому назву. В рукописах він так і фігурує «Повість без назви». Це глибоко філософська драма в прозі про те, як важко і нестерпно існувати порядній людини в сучасному світі. На жаль, цей твір став останнім художницьким твором для автора.

А в грудні 1934 року відбулась подія, яка стала своєрідним «пусковим гачком» у цикуванні «ворогів проле-

таріату». 1 грудня в Ленінграді вбито головного політичного суперника Сталіна – Сергія Кірова. Це вбивство («великий вождь народів», як завжди, діяв чужими руками в справі усунення небажаного «друга по боротьбі за світле майбутнє») стало таким собі «стартом» для усунення й інших, небезпечних для офіційної влади осіб.

І вже 8 грудня 1934 року в будинку творчості Заньки під Харковом тридцятитрічного письменника заарештовують, судять і разом з іншими митцями засилують на Соловки, де йому довелося пробути в ізольованій камері довгих три роки. Його звинувачували «як учасника контрреволюційної організації, що ставила за мету терор проти вождів партії». До цієї вигаданої організації було притягнуто українських письменників В. Поліщук, Г. Епіка, М. Куліша, Є. Плужника, В. Вражливого, А. Любченка та інших. 28 березня 1935 р. пролунав вирок: «позбавлення волі терміном на десять років...»

Письменник відбував покарання в спецізоляторі на Соловках. Перекладав В. Шекспіра, О. Вайльда. Написав кілька оповідань, мріяв про роман «Осінь 1929».

Останній лист із Соловків датується 2 червня 1937 року.

А 3 листопада 1937 року до 20-ої річниці Жовтня В. Підмогильного було розстріляно (вирок трійки УНКВС за протоколом № 83 від 09.10.1937 щодо засудженого до ВМП Підмогильного В.П.).

«Повість без назви» (1934), що її Валерій Шевчук вважав «Одним із близькіших й найсерйозніших творів не тільки В. Підмогильного, а й усієї тодішньої української літератури», так і не була завершена...

Шлях митця був визначений. Поет Вигорський з роману «Місто» промовляє: «На межі двох діб неминуче з'являються люди, що завишають якраз на грані, звідки видно далеко назад і ще далі вперед. Отже, вони слабують на хворобу, якої люди жодної партії ніколи не прощають, – на гостроту зору». Звісно, що мовилося про долю справжнього письменника.

Він раніше за французьких екзистенціалістів Ж.П. Сартра, А. Камю відчув абсурд буття, безахисність людини проти уряду, приреченість Духу. За словами В. Мельника, – «з ним зломилася одна з найоригінальніших гілок української пореволюційної літератури – інтелектуальна проза».

Творчий шлях Валер'яна Петровича тривав лише 15 років. А потім – на півстоліття його ім'я було вилучено з літературного процесу. Залишилось лише кілька прижиттєвих видань збірок оповідань і повістей, романи «Місто» й «Невеличка драма»; бібліотека перекладів класичної французької прози (Бальзак, Вольтер, Гюго, Дідро, Доде, Меріме, Мопассан, Франстоцько), про які академік О. Білецький ще наприкінці 20-х років ХХ ст. сказав, що ними «сміливо може пишатися українська література».

Творчість В. Підмогильного стала справжнів відкриттям наприкінці 80-х років минулого століття, коли були надруковані всі його твори, які збереглися. Втім цікавість до його творчої спадщини не зникне ніколи, адже Валер'яна Петровича по праву визнано класиком української літератури.

Еліна ЗАРЖИЦЬКА,
методист НМЛ інформаційних технологій та
STEM-освіти Академії,
член НСПУ і НСЖУ

Вікторина «Полінова доля Валер'яна ПІДМОГИЛЬНОГО»

1. У 2001 році Валер'янові Підмогильному виповнилося би...:

- а) 100 років; б) 99 років; в) 101 рік; г) 110 років.

2. Учасником якої літературної подїї був В. Підмогильний у 1925 р.:

- а) зустрічі харківських та київських письменників; б) підготовки 15-томного видання творів О. Бальзака; в) утворення літературного угруповання «Ланка»; г) диспуту «Шляхи розвитку сучасної літератури».

3. У редакції якого періодичного видання працював В. Підмогильний:

- а) «Червоний шлях»; б) «Нова Україна»; в) «Літературна газета»; г) «Життя й революція».

4. Від яких письменників веде свій творчий родовід В. Підмогильний:

Бібліотека № 2 Дніпровської Централізованої системи публічних бібліотек для дорослих (Дніпровська бібліотека на Щепкіна) спільно з Дніпропетровською обласною педагогічною газетою «Джерело» при Дніпровській академії неперервної освіти створили цей опитувальник до 120-річчя від Дня народження українського письменника і перекладача, одного з найвизначніших прозаїків українського «розстріляного відродження» Валер'яна Підмогильного.

Посилання на онлайн-вікторину https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdZPFgxvNZkCieC3Cw9uZoWn_EnaI58A9GRiwkhzNodSSjA/viewform?usp=sf_link

а) від Миколи Хвильового та Валер'яна Поліщука; б) від Івана Франка та Василя Стефаника; в) від Михайла Коцюбинського та Володимира Винниченка; г) від Свєнса Плужника та Миколи Зерова.

6. Який справжній рік смерті Валер'яна Підмогильного:

- а) 1941; б) 1956; в) 1937; г) 1936.

7. З якої мови перекладав Валер'ян Підмогильний:

- а) англійської; б) німецької;

в) французької; г) польської.

8. Під яким псевдонімом В. Підмогильний друкував свої перші художні спроби у шкільному журналі:

- а) Лорд Лістер; б) Могилянський; в) Світозаров; г) Нат Пінкертон.

9. Який словник уклав В. Підмогильний спільно з Є. Плужником:

- а) «Глумачний словник української мови»; б) «Французько-український словник ділової лексики»; в) «Фразеологія ділової мови»; г) «Фразеологічний словник української мови».

10. Засновником якого угруповання був В. Підмогильний:

- а) «Ланка»; б) ВАПЛІТЕ; в) «П'ятірного гроно» неокласиків; г) АСПІС.

Моє Придніпров'я.

Лютий

1 • 130 років тому (1891 р.) – на хуторі Чувиліна Катеринославського повіту (нині село Чувилине Новоолександрівської сільської ради Дніпропетровського району) народився **Трифон Федорович Гладченко**, член Діївської «Просвіти», визначний діяч національно-визвольних змагань на Січевій славщині. Загинув у липні 1920 р.

2 • 150 років тому (1871 р.) – народився **Ярослав Іванович Грдина**, український вчений у галузі механіки, професор Дніпропетровського гірничого інституту. Помер 2 червня 1931 р. Був похований на Севастопольському цвинтарі.

• 120 років тому (1901 р.) – у с. Чаплі (нині у складі Дніпра) народився **Валер'ян Петрович Підмогильний**, український письменник, перекладач, критик, один із плеяди Розстріляного відродження. Репресований 1934 р., розстріляний 3 листопада 1937 р.

4 • 140 років тому (1881 р.) – народилася **Зінаїда Никифорівна Малютіна (Бахмутова)**, опера співачка, вокальний педагог, перший декан вокального факультету Катеринославської консерваторії (1919-1923). Померла 1976 р.

• 85 років тому (1936 р.) – народився **Борис Миколайович Мозолевський**, видатний учений-археолог, дослідник скіфських курганів на Подніпров'ї, поет. Помер 13 вересня 1993 р. Похований на Байковому цвинтарі у Києві.

5 • 100 років тому (1921 р.) – у с. Литвинівка (тепер у складі Верхньодніпровська) народився **Віктор Володимирович Бабенцов**, живописець і графік, заслужений діяч мистецтв УРСР, народний художник України. Помер 23 лютого 2012 р. в Києві.

6 • 115 років тому (1906 р.) – народився **Георгій Павлович Тушкан**, російський письменник, автор пригодницьких романів. Виріс в Ерастівці (нині с. Вишневе) на Верхньодніпровщині, навчався в Катеринославській чоловічій класичній гімназії. Хрестеник Дмитра Яворницького. Помер 11 березня 1965 р.

• 75 років тому (1946 р.) в Карнаухівці (нині – у складі Кам'янського) народилася **Марія Олександровна Проценко**, актриса Дніпропетровського академічного українського музично-драматичного театру ім. Т.Г. Шевченка, заслужений працівник культури України.

7 • 175 років тому (1846 р.) – у Павлограді народився **Григорій Максимович Бораковський**, український драматург, доктор медичних наук. Тривалий час жив і працював в Новомосковську, де й помер у 1890 р.

9 • 95 років тому (1926 р.) – у Лоцманській Кам'янці (тепер у складі Дніпра) народився **Олександр Олексійович Кузьменко**, правозахисник, дисидент 1960-1980-х рр., активний член Руху, колекціонер-шевченкініст. Помер 14 липня 1999 р.

13 • 100 років тому (1921 р.) – у с. Великомихайлівці (нині Покровського району) народився **Володимир Микитович Волков (Вільний)**, український письменник. Помер 2 жовтня 1981 року.

18 • 105 років тому (1916 р.) – у с. Вільховатка на Полтавщині народився **Олександр Григорович Максименко**, український живописець. Майстер натюрморту, пейзажу, жанрової картини, портретист. Помер 15 березня 2011 р.

• 40 років тому (1981 р.) – у Дніпродзержинську (нині – Кам'янське) в приміщенні колишньої Народної аудиторії відкрився театр – нині **Академічний музично-драматичний театр імені Лесі Українки м. Кам'янського**.

22 • 240 років тому (1781 р.) – у слободі Михайлівка Новомосковського повіту на Орелі **освячено Миколаївську церкву**.

23 • 115 років тому (1906 р.) – у Катеринославі вийшов перший номер газети-тижневика «**Запоріжжя**», яку заснував меценат В. Хрінников, а редактував Д. Яворницький. Подальший вихід газети заборонено урядом.

• 95 років тому (1926 р.) – у Дніпропетровську створена **Дніпропетровська радіостанція**. В ефірі пролунали перші радіопередачі (здебільш озвучені уривки з літературних творів, пізніше – газетні повідомлення).

25 • 85 років тому (1936 р.) – відкрила свій перший сезон **Дніпропетровська державна обласна філармонія**. Нині Дніпропетровська філармонія ім. Л. Б. Когана.

26 • 230 років тому (1791 р.) – у слободі Половиці (на той час форштадт Катеринослава) **освячено дерев'яну церкву в ім'я ікони Казанської Божої Матері** й відкрито в ній богослужіння.

Лютий – 230 років тому (1781 р.) з Кальміуса до слободи Павлівка (нове місто Павлівськ, майбутній Павлоград) **перенесено Свято-Миколаївську похідну церкву**.

– 25 років тому (1996 р.) – пущено в дію **газоген Перещепине-Дніпропетровськ**.

Подала **Марина ШИЛКІНА**, завідувач краєзнавчого відділу ДОУНБ (з календаря «Моє Придніпров'я»)

Додаток до постанови Верховної Ради України від 16 грудня 2020 р. № 1092-IX «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2021 році»

Пам'ятні дати та ювілеї 2021 року

II. Видатних особистостей:

Продовження. Початок у газеті «Джерело» №№ 1-2, 3-4 (січень 2021 р.)

Травень

3 – 130 років від дня народження Софії Галечко (1891-1918), громадської та військової діячки, хорунжої Українських січових стрільців;

5 – 90 років від дня народження Миколи Кондратюка (1931-2006), оперного та концертно-камерного співака, громадського діяча, педагога;

6 – 100 років від дня народження Олександри Селюченко (1921-1987), керамістки, народної майстрині, заслуженого майстра народної творчості;

9 – 150 років від дня народження Володимира Гнатюка (1871-1926), етнографа, фольклориста, громадського діяча, літературознавця, перекладача, вченого, академіка;

10 – 100 років від дня народження Михайла Кривенка (1921-2008), художника;

11 – 130 років від дня народження Лева Делоне (1891-1969), вченого, генетика, цитолога;

14 – 150 років від дня народження Василя Стефаника (1871-1936), письменника, громадського та політичного діяча, однієї з головних постатей культурного та суспільно-політичного життя України;

15 – 100 років від дня народження Михайла Дзигунського (1921-1944), військового діяча, участника вигнання нацистів із території України;

17 – 80 років від дня народження Ореста Субтельного (1941-2016), історика, іноземного члена НАН України;

20 – 50 років від дня народження Валерія Опанасюка (1971-2014), участника Революції Гідності, Героя України;

21 – 160 років від дня народження Георгія Деметца (1861-1947), вченого-фізика;

22 – 80 років від дня народження Миколи Оляліна (1941-2009), актора, режисера;

22 – 70 років від дня народження Сергія Іванова (1951-2000), кіноактора, кінорежисера, народного артиста України;

23 – 110 років від дня народження Андрія Коцки (1911-1987), художника;

24 – 140 років від дня народження Олександра Богомольця (1881-1946), академіка, лікаря, патофізіолога;

25 – 200 років від дня народження Миколи Гулака (1821-1899), громадського та політичного діяча, вченого, історика, публіциста, одного із засновників Кирило-Мефодіївського товариства;

26 – 150 років від дня народження Олександра Яницького (1871-1943), біофізика, радіобіолога, винахідника нового типу рентгенівської трубки;

29 – 120 років від дня народження Кирила Синельникова (1901-1966), вченого, фізика, академіка;

21 – 100 років від дня народження Осипа Дяківа (1921-1950), участника антинацистського Руху Опору, громадського та політичного діяча, участника боротьби за Незалежність України у ХХ ст.;

22 – 90 років від дня народження Геннадія Удовенка (1931-2013), дипломата, державного та політичного діяча, президента Генеральної Асамблей ООН;

23 – 90 років від дня народження Григорія Кохана (1931-2014), кінорежисера, сценариста, народного артиста України;

25 – 110 років від дня народження Сергія Шишка (1911-1997), художника;

Далі буде...

Червень

5 – 200 років від дня народження Івана Вернадського (1821-1884), економіста, публіциста, видавця, громадського діяча;

10 – 110 років від дня народження Петра Весклярова (1911-1994), актора театру і кіно, телеведучого (Дід Панас);

Адреса редакції:
49006, Дніпро, вул. Володимира Антоновича, 70, Дніпровська академія неперервної освіти.
Тел./факс: 732-47-61, 732-48-48.

E-mail: GDjerelo@ukr.net

ЗАСНОВНИК ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО» – ПЕРВИННА ПРОФСПІЛКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ КОМУНАЛЬНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ» ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

Редакційна колегія:

В.М. ВАСИЛІНЕНКО, М.Г. ВАТКОВСЬКА,
Ю.М. МОГИЛА, О.В. ПОЛТОРАЦЬКИЙ, М.І. РОМАНЕНКО,
В.Г. СЕРЕДНЯ, В.В. СИЧЕНКО, Л.О. ШАПРАН

Редактор, фотокор, дизайн і верстка Н.О. АНТОНЕНКО

САЙТ ОБЛАСНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ
«ДЖЕРЕЛО»:
gdjerelo.jimdofree.com

Свідоцтво про реєстрацію
ДП № 2244-982ПР від 24.01.2019.
Формат А3.